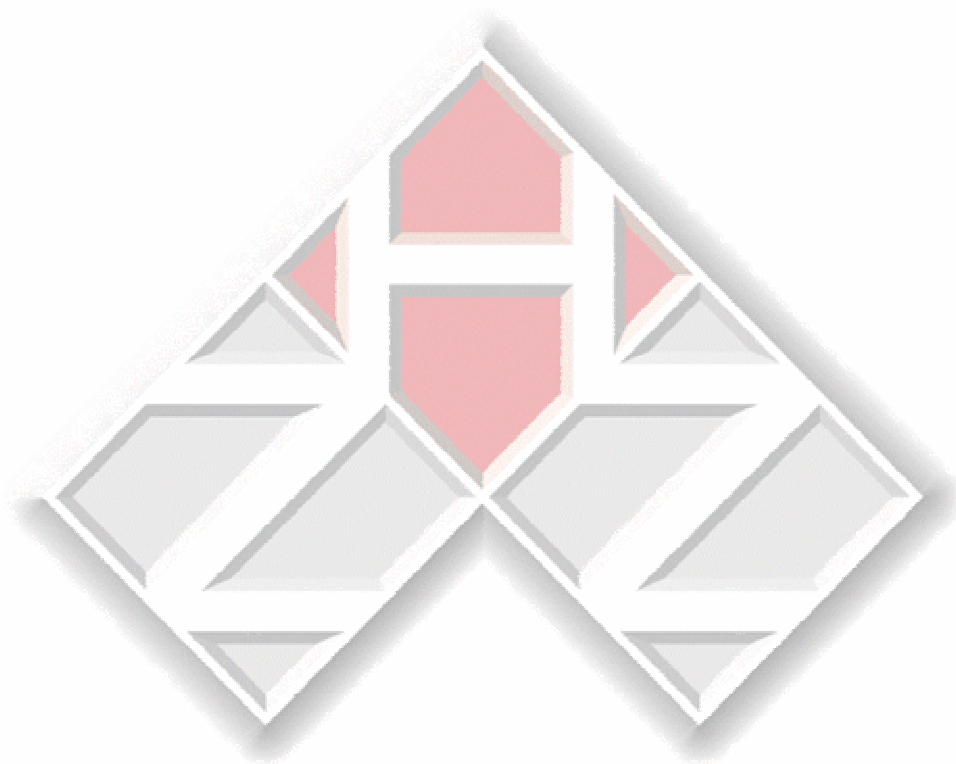

ISSN 1332-4489

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

PODRUČNI URED KRIŽEVCI

ANALITIČKI BILTEN

Godina: XIV/2013.

Broj: 2

SADRŽAJ:

1. Profesionalne namjere učenika završnih razreda osnovnih škola na području Koprivničko-križevačke županije u školskoj godini 2012./2013. 1
2. Profesionalne namjere učenika završnih razreda srednjih škola na području Koprivničko-križevačke županije u školskoj godini 2012./2013. 11

1. PROFESIONALNE NAMJERE UČENIKA ZAVRŠNIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE U ŠKOLSKOJ GODINI 2012./2013.

1.1. UVOD

Cjeloživotno profesionalno usmjeravanje u Republici Hrvatskoj ima tradiciju dulju od osamdeset godina. Institucionalni početci profesionalnog usmjeravanja vezuju se uz osnivanje prve Stanice za savjetovanje pri izboru zvanja davne 1931. godine. Od tada do danas su se promijenili mnogi društveni, zakonski i institucionalni okviri rada savjetnika za profesionalno usmjeravanje, no suština rada je ostala ista. **Cjeloživotno profesionalno usmjeravanje uključuje skup različitih stručnih postupaka kojima se identificiraju mogućnosti, interesi i kompetencije korisnika, kako bi donijeli odluke o obrazovanju, osposobljavanju i zapošljavanju i upravljali vlastitim profesionalnim razvojem.**

U sklopu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u svakom od 22 Područna ureda rade savjetnici za profesionalno usmjeravanje koje svakodnevno pružaju opisane usluge učenicima osnovnih i srednjih škola, studentima, nezaposlenim osobama, tražiteljima zaposlenja, te ostalima. Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje u Područnom uredu Križevci, ostvaruje dugogodišnju suradnju sa svim osnovnim i srednjim školama na području Koprivničko-križevačke županije. Najveći naglasak u našem radu stavljamo na pružanje stručne pomoći učenicima završnih razreda osnovnih škola prilikom izbora njihovog prvog zvanja, te na pravovremeno informiranje i savjetovanje maturanata, kako bi izabrali studij primjeren svojim sposobnostima, interesima, te budućim mogućnostima zapošljavanja, čime u konačnici želimo utjecati na smanjenje nesklada između ponude i potražnje, prvenstveno na regionalnom, a time i na nacionalnom tržištu rada.

Kako bi saznali kakvi su interesi za nastavkom školovanja učenika osmih razreda osnovnih škola, koji obrazovni programi ili zanimanja ih najviše privlače, te koje su eventualne nedoumice oko izbora istoga, i ove smo školske godine proveli Anketu o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda osnovne škole. U samom provođenju ankete uvelike su nam pomogli razrednici i stručni suradnici škola, na čemu im i ovom prilikom zahvaljujemo.

1.2. CILJ I PROBLEMI

Cilj ovog istraživanja je utvrditi relevantne pokazatelje profesionalnih namjera učenika završnih razreda osnovnih škola radi praćenja trendova u profesionalnim interesima, dobivanja uvida u buduću ponudu mladih kadrova na tržištu rada naše županije, te djelotvornijeg profesionalnog usmjeravanja, s krajnjim ciljem smanjenja nesklada ponude i potražnje na tržištu rada.

Opisani cilj istraživanja koncipiran je kao odgovor na sljedeće probleme:

1. Utvrditi profesionalne namjere učenika osmih razreda osnovnih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji
2. Odrediti razmjere potrebe za aktivnostima profesionalnog usmjeravanja ove generacije učenika
3. Prepoznati nadarene učenike ili one koji pokazuju poseban interes ili sklonost za određeno nastavno područje i njihove karakteristike
4. Prepoznati učenike s teškoćama i njihove karakteristike

1.3. METODA

1.3.1. Ispitanici

U istraživanju je sudjelovao 1260 učenika osmih razreda iz svih osnovnih škola na području Koprivničko-križevačke županije (23 škole). Ukupan uzorak je sačinjavalo podjednako dječaka (51 % ili 642 učenika) i djevojčica (49 % ili 618 učenika).

1.3.2. Instrument

Anketa o profesionalnim namjerama učenika završnog razreda osnovne škole je instrument koji se sastoji od dva dijela: prvi dio popunjavaju učenici, dok na pitanja u drugom dijelu odgovaraju njihovi razrednici.

Učenici su izvijestili o svojim sociodemografskim karakteristikama (spolu, dobi, školi koju pohađaju), školskom uspjehu u 6., 7. i očekivanom uspjehu u 8. razredu osnovne škole, kao i svojim namjerama nakon završetka osnovnoškolskog obrazovanja, te eventualnoj potrebi za stručnom pomoći pri izboru zanimanja.

Razrednici su odgovorili na pitanja o izrazitim sposobnostima i interesima učenika, te njihovim eventualnim teškoćama u učenju i/ili ponašanju, procijenili su potrebu učenika za savjetom stručnjaka za profesionalno usmjeravanje, razloge i vrstu te potrebe, te upisali podatke o obrazovanju roditelja učenika.

1.3.3. Postupak

Istraživanje je provedeno krajem 2012. godine, a proveli su ga razrednici ili stručni suradnici pojedinih škola. Ispitivanje nije bilo anonimno, provedeno je u školama, grupno, pismenim putem, a prikupljeni podatci obrađeni su računalnim programom SPSS – Statističkim paketom za društvene znanosti.

1.4. REZULTATI I RASPRAVA

U tablici 1. možemo vidjeti detaljnu raspodjelu anketiranih učenika s obzirom na osnovne škole koje završavaju u šk. god. 2012./2013.

Tablica 1. Raspodjela broja ispitanika s obzirom na pohađanu osnovnu školu

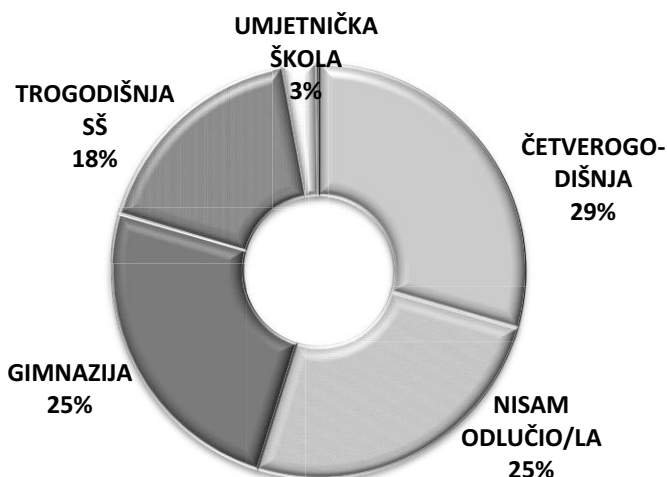
NAZIV ŠKOLE	BR. UČENIKA 8. RAZREDA	ANKETIRANI UČENICI		UDIO U UZORKU
		N	%	
OŠ Andrije Palmovića Rasinja	25	24	96,0	1,9
OŠ "Antun Nemčić Gostovinski" Koprivnica	92	91	98,9	7,2
OŠ "Braća Radić" Koprivnica	138	135	97,8	10,7
OŠ "Đuro Ester" Koprivnica	100	96	96,0	7,6
OŠ "Fran Koncelak" Drnje	64	64	100,0	5,1
OŠ Gola	29	29	100,0	2,3
OŠ Koprivnički Bregi	33	33	100,0	2,6
OŠ Legrad	19	19	100,0	1,5
OŠ "Mihovil Pavlek Miškina" Đelekovec	18	17	94,4	1,3
OŠ "Prof. Blaž Mađer" Novigrad Podravski	27	27	100,0	2,1
OŠ Sokolovac	37	35	94,6	2,8
UKUPNO PODRUČJE ISPOSTAVE KOPRIVNICA	582	570	97,9	45,2

OŠ "Grigor Vitez" Sv.Ivan Žabno	69	68	98,6	5,4
OŠ Kalnik	15	15	100,0	1,2
OŠ Ljudevita Modeca Križevci	123	115	93,5	9,1
OŠ Sidonije Rubido-Erdödy Gornja Rijeka	34	34	100,0	2,7
OŠ Sv.Petar Orehovec	34	32	94,1	2,5
OŠ "Vladimir Nazor" Križevci	123	119	96,7	9,4
UKUPNO PODRUČJE ISPOSTAVE KRIŽEVCI	398	383	96,2	30,4
OŠ Fedinandovac	27	27	100,0	2,1
OŠ Grgura Karlovčana Đurđevac	98	82	83,7	6,5
OŠ Ivan Lacković Croata Kalinovac	16	16	100,0	1,3
OŠ Kloštar Podravski	76	75	98,7	6,0
OŠ Molve	46	45	97,8	3,6
OŠ Prof. Franje-Viktora Šignjara Virje	63	62	98,4	4,9
UKUPNO PODRUČJE ISPOSTAVE ĐURĐEVAC	326	307	94,2	24,4
UKUPNO KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	1306	1260	96,5	100,0

Kako vidimo u tablici 1., *Anketom o profesionalnim namjerama učenika osmih razreda osnovne škole* obuhvaćeni su gotovo svi učenici osmih razreda osnovnih škola Koprivničko-križevačke županije u ovoj školskoj godini, odnosno njih 96,5 %. Najviše je anketiranih učenika na području Ispostave Koprivnica (570), te nešto više na području Ispostave Križevci (398) nego Đurđevac (326).

1.4.1. Profesionalne namjere učenika 8. razreda

Kako bismo utvrdili profesionalne namjere naših ispitanika, prije svega smo utvrdili koliki udio njih ima sliku o tome za što se žele školovati, odnosno mogu li navesti jedan ili više obrazovnih programa koji ih zanimaju, a koliki udio navodi da je posve neodlučan. Kako zorno vidimo u grafičkom prikazu 1., većina učenika je odabrala svoj profesionalni smjer (75 % ili 935 učenika), dok je četvrtina njih (25 % ili 318 učenika) još nije odlučila. Naglasimo i da su tri učenika izjavila da se neće dalje školovati, a sedam učenika nije odgovorilo na ovo pitanje, te su izuzeti iz daljnje analize.

Grafički prikaz 1. Raspodjela udjela ispitanika s obzirom na odluku o nastavku školovanja

Iako smo za ovu generaciju anketiranje proveli oko mjesec dana ranije nego proteklih godina, te učenici prije *Ankete* nisu imali priliku proučiti brošuru *Kamo nakon osnovne škole?* koja obiluje informacijama o obrazovnim programima, nego su dobili kratki informativni letak o programima u našoj županiji, možemo primijetiti da se, suprotno očekivanjima, udio neodlučnih učenika smanjio 7-10 % u odnosu na protekle tri godine. Pošto učenici u najvećem broju slučajeva obrazovanje i nastavljaju u srednjim školama u našoj županiji, pretpostavljamo da su informacije na letku bile dostatne. Također, ove godine se uvode elektronski upisi, o čemu je bilo dosta riječi u medijima, što smatramo da je također potaknulo ranije razmišljanje roditelja i učenika o izboru zanimanja.

Od ukupnog broja učenika koji su odlučili koju školu žele upisati u sljedećoj školskoj godini, a vrlo slično prethodnim generacijama, najveći broj učenika je odabrao jedan od smjerova četverogodišnjih strukovnih škola (369 učenika). Na drugom mjestu po zastupljenosti učeničkog odabira su gimnazije (309 učenika), slijede ih razni smjerovi trogodišnjih strukovnih škola (222 učenika), a naposljetku su umjetničke škole (32 učenika). U odnosu na prošle tri generacije, možemo primijetiti blagi trend porasta interesa za gimnazije, dok se i ove kao i prethodne godine u odnosu na prošlih nekoliko generacija vidi dvostruko veći interes za umjetničke škole.

Od 935 učenika koji su donijeli odluku o svom profesionalnom putu, njih 889 je navelo i konkretan smjer, zanimanje ili naziv obrazovnog programa za koji se želi školovati. Manji dio učenika je pri tome naveo i alternative o kojima razmišlja, te je kao njihov izbor u analizu uzet zahtjevniji program koji je naveden (četverogodišnji), pod pretpostavkom da je to učenikov prvi izbor, dok su manje zahtjevni programi (trogodišnji) alternativa. Učeničke profesionalne interese, s obzirom na osnovne škole koje trenutno završavaju, u cijelosti donosimo u tablici 2.

Tablica 2. Raspodjela broja učenika s obzirom na namjeru upisa srednjoškolskih obrazovnih programa

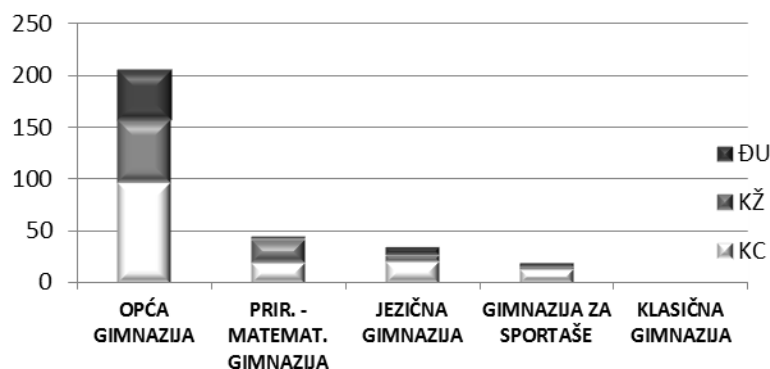
Rang	Obrazovni program	Ukupno uč.
1.	OPĆA GIMNAZIJA	206
2.	TEHNIČAR ZA RAČUNALSTVO	52
3.	MED. SESTRA/ TEHNIČAR OPĆE NJEGE	49
4.	PRIROD. - MATEMATIČKA GIMNAZIJA	45
5.	KUHAR	43
6.	JEZIČNA GIMNAZIJA	35
7.	VOZAČ MOTORNOG VOZILA	32
8.	KOMERCIJALIST	29
9.	FIZIOTERAPEUTSKI TEHNIČAR	27
10.	AUTOMEHANIČAR	23
11.	EKONOMIST	22
	ELEKTROTEHNIČAR	22
12.	GIMNAZIJA ZA SPORTAŠE	20
	UPRAVNI REFERENT	20
13.	HOTELIJERSKO-TURISTIČKI TEHNIČAR	19
	TEHNIČAR ZA CESTOVNI PROMET	19
14.	VETERINARSKI TEHNIČAR	18
15.	FARMACEUTSKI TEHNIČAR	17
16.	GLAZBENA ŠKOLA	16
17.	FRIZER	13

	MEHANIČAR POLJOPR. MEHANIZACIJE	13
18.	POLJOPR. TEHNIČAR FITOFARMACEUT	12
	KONOBAR	12
19.	TEHNIČAR ZA MEHATRONIKU	11
20.	POLJOPR. TEHNIČAR OPĆI	9
21.	AUTOMEHATRONIČAR	8
	KOZMETIČAR	8
	PRODAVAČ	8
22.	LIKOVNI TEHNIČAR	6
	STROJOBRAVAR	6
23.	MESAR	5
	STOLAR	5
24.	DIZAJNER ODJEĆE	4
	AUTOELEKTRIČAR	4
	SOBOSLIKAR-LIČILAC	4
	ZIDAR	4
25.	GRAĐEVINSKI TEHNIČAR	3
	GRAFIČKI DIZAJNER	3
	ELEKTROINSTALATER	3
	SLASTIČAR	3
26.	FOTOGRAF	2
	PREHRAMBENI TEHNIČAR	2
	TEHNIČAR ZA ELEKTRONIKU	2
	PEKAR	2
	POMOĆNI KUHAR I SLASTIČAR	2
	VODOINSTALATER	2
	ELEKTRIČAR	2
27.	KLASIČNA GIMNAZIJA	1
	AGROTURISTIČKI TEHNIČAR	1
	RAČ. TEHNIČAR U STROJARSTVU	1
	STROJARSKI TEHNIČAR	1
	ŠUMARSKI TEHNIČAR	1
	ZUBOTEHNIČAR	1
	TEHNIČAR ZAŠTITE OSOBA I IMOVINE	1
	GEODETSKI TEHNIČAR	1
	TEHNIČAR ZA ŽELJEZN. PROMET.	1
	TEHNIČAR NUTRICIONIST	1
	AUTOLIMAR	1
	INSTALATER GRIJANJA I KLIMATIZACIJE	1
	INSTALATER KUĆNIH INSTALACIJA	1
	KROJAČ	1
	LIMAR	1
	RUKOVATELJ PREHRAMB. STROJ.	1
ŽELJEZNIČKI PROMETNI RADNIK	1	
Ukupno		889

U nastavku ovog istraživanja, detaljnije ćemo promotriti učeničke interese posebno za svaku od tri vrste srednjoškolskih obrazovnih programa – gimnazije, strukovne škole i umjetničke škole.

1.4.1.1. Interes učenika za gimnazije

U pogledu gimnazijskih programa, kako možemo vidjeti u tablici 2. na prethodnim stranicama, opća gimnazija je najtraženiji obrazovni program u profesionalnim interesima učenika osmih razreda, te su i ostala gimnazijska usmjerenja pri vrhu tog poretka. U grafičkom prikazu 2. možemo vidjeti specifične interese učenika za pojedine gimnazijske programe prema području Ispostave HZZ-a kojem učenici, s obzirom na osnovnu školu koju pohađaju, pripadaju.

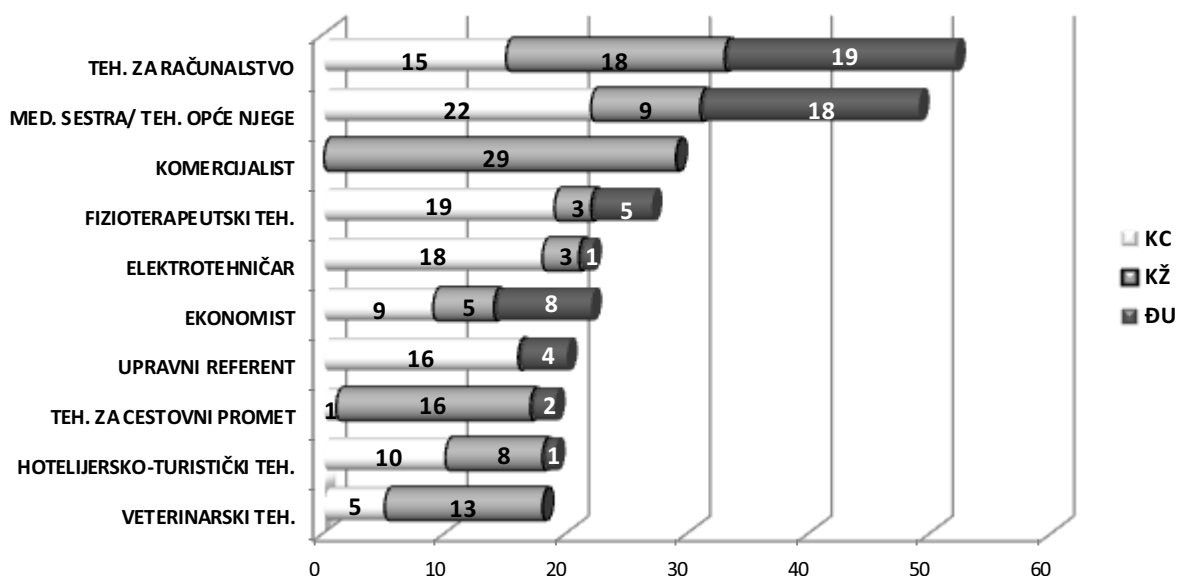
Grafički prikaz 2. Raspodjela interesa učenika za gimnazijske programe, s obzirom na područje kojem pripadaju

Na sva tri područja daleko je najizraženiji interes za opću gimnaziju za koju se odlučuje 206 učenika, od toga 97 s područja Ispostave Koprivnica, 61 s područja Ispostave Križevci i 48 s područja Ispostave Đurđevac. Prirodoslovno-matematički smjer zanima ukupno 45 učenika, od toga 20 s područja Ispostave Koprivnica, 23 s područja Ispostave Križevci i svega 2 s područja Ispostave Đurđevac. Interes za jezičnu gimnaziju (35 učenika) je najizraženiji na područja Ispostave Koprivnica (21 učenik, područje Ispostave Križevci i Đurđevac po 7 učenika), slično kao i za odjel za sportaše opće gimnazije (ukupno 20 učenika, 14 s područja Ispostave Koprivnica, po 3 s područja Ispostave Križevci i Đurđevac). Jedan učenika s područja Ispostave Križevci namjerava upisati klasičnu gimnaziju.

Možemo konstatirati kako su i ove godine učenički interesi za gimnazije sukladni geografskoj blizini pojedinih odjela. Izuzev klasične gimnazije, u Koprivnici postoje sva ostala usmjerenja, te su i učenički interesi prema njima podijeljeni, u Križevcima je opće i prirodoslovno-matematičko usmjerenje, koje prevladava u interesima učenika tog područja, jednako kao i što je u Đurđevcu samo opće usmjerenje i daleko najveći interes za njega.

1.4.1.2. Interes učenika za strukovne škole

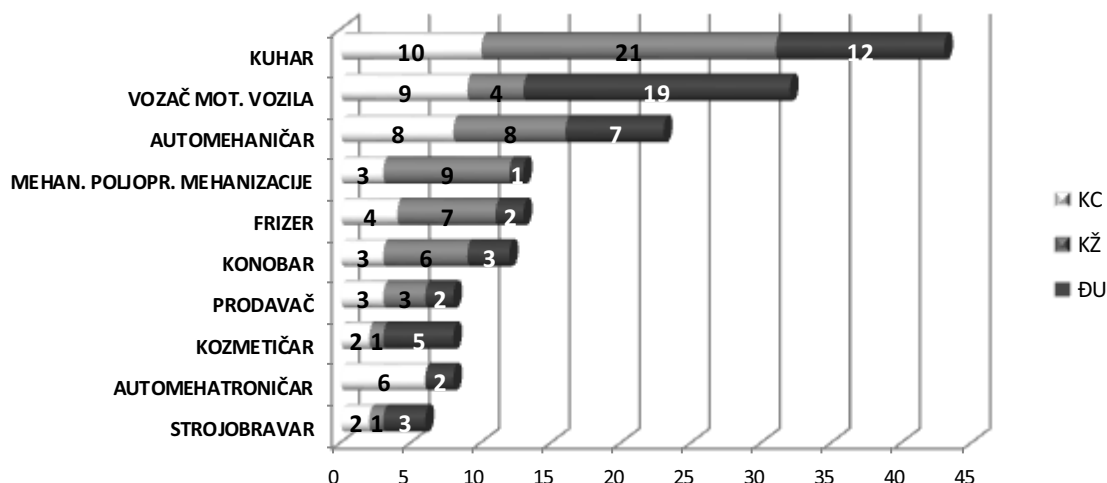
U srednjoškolskom sustavu Republike Hrvatske, strukovne srednje škole dijelimo na četverogodišnje i trogodišnje, te smo sukladno tome proveli analizu. Kada na isti način kao za gimnazije, prema područjima, promatramo učenički interes za četverogodišnja strukovna usmjerenja, nailazimo na poredak i raspodjelu najznačajnijih 10 programa prikazanu na grafičkom prikazu 3.

Grafički prikaz 3. Raspodjela učeničkih interesa za četverogodišnja strukovna usmjerenja (10 najviše rangiranih programa)

Tehničar za računalstvo je program za koji postoji najveći interes sa svih područja naše županije, ukupno 52 učenika, slično kao i za **medicinsku sestru/ tehničara opće njega** koja zanima ukupno 49 učenika. Na trećem mjestu je program **komercijalist** za koji se odlučuje 29 učenika isključivo s područja Ispostave Križevci, što ne začuđuje obzirom se taj program i izvodi samo u Križevcima. Za **fizioterapeutskog tehničara** se odlučuje 27 učenika, a za **elektrotehničara** 22 učenika, te primjećujemo najveći interes za njih na područja Ispostave Koprivnica, opet zbog geografske blizine programa koji se izvode samo u Koprivnici. Za zanimanje **ekonomist** se odlučuje 22 učenika sa svih područja, 20 njih, pretežno s područja Ispostave Koprivnica, zanima **upravni referent**. **Tehničar za cestovni promet** i **hotelijersko-turistički tehničar** zanima 19 učenika, te se 18 njih odlučuje za **veterinarskog tehničara**, također sukladno mjestu gdje se program izvodi. Ako podatke usporedimo s onima prošlih godina, primjećujemo da su i dalje isti programi učenicima najatraktivniji s iznimkom **fizioterapeutskog tehničara** koji je uveden prije dvije godine i interes za njega je ove godine više nego dvostruko porastao.

U trogodišnjim strukovnim programima ove godine također ne nailazimo na velike razlike u interesima u odnosu na prošle generacije. I ove godine, unutar trogodišnjih strukovnih programa, najprivlačnije zanimanje je **kuhar**, njega odabire 43 učenika, i to duplo više onih s područja Ispostave Križevci u odnosu na ostale. Iako je obrazovanje za kuhara dostupno u sva tri grada, u Križevcima je nešto manje raznolika ponuda zanimanja za djevojčice, stoga se veliki dio njih odlučuje za zanimanje kuhar. **Vozač motornog vozila** želi biti 32 učenika, očekivano najviše s područja Ispostave Đurđevac gdje se nalazi i sama škola. **Automehaničar** zanima 23 učenika, no tu moramo naglasiti kako je 8 učenika navelo zanimanje **automehatroničar** koje je kao novo zanimanje, spoj automehaničara i autoelektričara, od prošle godine uvedeno u programe dviju škola - u Koprivnici i Đurđevcu.

Grafički prikaz 4. Raspodjela učeničkih interesa za trogodišnja strukovna usmjerenja (10 najviše rangiranih programa)

Za **mehaničara poljoprivredne mehanizacije**, kao i za **frizera**, se odlučuje po 13 učenika iz svih područja županije. Slično je i s programom **konobar** kojeg odabire 12 učenika, te **prodavačem** i **kozmetičarom** kojeg odabire njih 8, kao i **strojibravarom** koji zanima 6 učenika.

1.4.1.3. Interes učenika za umjetničke škole

Od 32 učenika koji su naveli da planiraju upisati neku od umjetničkih škola, 29 njih je navelo i naziv programa koji ih zanima. Za **glazbenu školu** se tako odlučilo 16 učenika, od čega 10 s područja Ispostave Križevci, a po 3 učenika iz ostalih područja. **Likovni tehničar** zanima 6 učenika, od čega 4 s područja Ispostave Koprivnica i 2 s područja Ispostave Križevci. **Dizajner odjeće** želi biti 4 učenika s područja Ispostave Koprivnica, a **grafički dizajner** njih 3, od čega 2 s područja Ispostave Đurđevac i 1 s područja Ispostave Koprivnica.

Svakako možemo primijetiti nastavak porasta interesa za umjetničke škole od prošle godine – unazad pet godina taj je interes obuhvaćao do 16 učenika, dok je prošle i ove godine broj zainteresiranih učenika gotovo duplo veći. Bilo da se radi o boljoj informiranosti učenika o tim programima, njihovoj većoj dostupnosti ili popularizaciji kroz medije, isti dobivaju sve više prostora u profesionalnim interesima učenika osmih razreda.

1.4.2. Izrazite sposobnosti i sklonosti učenika za pojedina nastavna područja

Kako bismo imali uvid ne samo u učeničke profesionalne namjere koji su rezultat međudjelovanja više čimbenika (sposobnosti, osobina ličnosti i školskog uspjeha učenika, mjesta stanovanja i socioekonomskog statusa obitelji, obrazovanja roditelja, braće i sestara, profesionalnih namjera prijatelja itd.) nego i u njihove izražene sposobnosti i talente, u *Anketi* smo pitali razrednike o tome ima li učenik izrazite sposobnosti i sklonosti za pojedina nastavna područja. Razrednici su na to pitanje odgovorili za 1186 učenika, od čega za 230 učenika ili 19,4% potvrdno.

Od učenika za koje razrednici smatraju da imaju posebno izražene sposobnosti za određena područja, najviše je onih talentiranih za sport (29 učenika), potom jezike (28 učenika), matematiku (21 učenik), te glazbu (20 učenika), kao i onih koji su izrazito uspješni u svim područjima (20 učenika).

Kada promotrimo njihove profesionalne namjere, primjećujemo kako većina tih učenika, njih 132, namjerava upisati gimnaziju i to u najvećem broju opću i prirodoslovno-

matematičku. Za četverogodišnje strukovne programe se odlučuje njih 38, u najvećem broju za zanimanje tehničara za računalstvo, elektrotehničara i medicinsku sestru/ tehničara opće njege. Daljnjih 30 učenika je neodlučno, te se 18 njih odlučuje za umjetničku, većinom glazbenu, školu. Za razne trogodišnje programe se odlučuje 10 učenika.

Učenici s izraženim sposobnostima također imaju i poteškoće u izboru zanimanja (162 učenika). U najvećoj mjeri je to problem u odabiru između nekoliko privlačnih zanimanja (40 učenika), potom općenit nedostatak informacija važnih za tu odluku (22 učenika), sumnja u mogućnost upisa željenog programa (21 učenik) ili buduće uspješnosti u tom zanimanju (15 učenika). U 158 slučajeva prepoznaju potrebu za pomoći savjetnika za profesionalno usmjeravanje od kojeg najviše žele informaciju i savjet oko izbora zanimanja. Njihova se procjena u najvećoj mjeri slaže s onom njihovih razrednika.

1.4.3. *Teškoće pri izboru zanimanja*

Velika većina učenika (943 učenika ili 74,8 %) pri izboru zanimanja doživljava određene teškoće i/ili nesigurnosti, što je posve uobičajeno obzirom na važnost odluke koju donose. U tablici 3. možemo vidjeti koje su i u kojem udjelu najčešće teškoće učenika.

Tablica 3. Raspodjela broja učenika s obzirom na najčešće doživljene teškoće pri izboru zanimanja

TEŠKOĆE UČENIKA PRI IZBORU ZANIMANJA	N	%
Podjednako privlačna zanimanja	251	20,3
Nesigurnost oko mogućnosti upisa (ocijene, zdravst. stanje itd.)	238	19,3
Nedostatak informacija	110	8,9
Podjednako privlačna zanimanja i nesigurnost oko mogućnosti upisa (ocijene, zdravst. stanje itd.)	70	5,7
Nesigurnost oko uspješnosti u određenom programu	41	3,3
Nedostatak informacija i podjednako privlačna zanimanja	36	2,9
Nedostatak informacija i nesigurnost oko mogućnosti upisa (ocijene, zdravst. stanje itd.)	26	2,1
Sumnja u vlastite sposobnosti	17	1,4
Izostanak podrške roditelja	17	1,4
Nesigurnost oko mogućnosti upisa (ocijene, zdravst. stanje itd.) i oko uspješnosti u određenom programu	17	1,4
Podjednako privlačna zanimanja i nesigurnost oko uspješnosti u određenom programu	16	1,3
Nedostatak informacija, podjednako privlačna zanimanja i nesigurnost oko mogućnosti upisa (ocijene, zdravst. stanje itd.)	12	1,0

Kako vidimo, kod učenika koji doživljavaju teškoće u najvećoj mjeri je prisutan, kao jedini ili kao jedan od više njih, problem nekoliko podjednako privlačnih zanimanja među kojima je teško izabrati jedno. Drugi najznačajniji problem, također kao jedini ili u kombinaciji s drugima, je sumnja učenika hoće li uopće moći upisati željeni program, bilo zbog svojih ocjena ili zdravstvenog stanja, dok je na trećem mjestu po učestalosti nedostatak informacija o zanimanjima, školama i obrazovnim programima.

Određenim savjetodavnim tehnikama je moguće pomoći učenicima u suočavanju s prve dvije teškoće, dok je treće spomenutu teškoću svakako najlakše riješiti raznim metodama grupnog i/ili individualnog informiranja. Spomenuto su prepoznali i učenici i njihovi razrednici na vrlo sličan način. Većina učenika (824 ili 68,3 %) želi pomoć savjetnika, i to najčešće u vidu informiranja i savjetovanja, dok pomoć žele i razrednici za 776 učenika ili 66.8 %, također najčešće u vidu informiranja i savjetovanja.

1.4.4. Učenici s razvojnim i/ili zdravstvenim teškoćama

Kako bi odredili skupinu učenika kojoj svakako treba naša stručna pomoć pri donošenju odluke o izboru zanimanja, izdvojili smo one učenike za koje su razrednici naznačili da imaju određene razvojne i/ili zdravstvene teškoće, te učenike koji se školuju po prilagođenom programu te one kojima je isti zbog različitih razloga individualiziran.

U pogledu razvojnih teškoća, u najvećem broju se radi o oštećenju vida; od zdravstvenih teškoća prednjače bolesti dišnog sustava, najčešće astme. Što se tiče prilagodbe programa, u ovoj generaciji 40 učenika pohađa nastavu prema prilagođenom programu iz svih predmeta, 39 prema redovnom programu uz individualizirani pristup, 13 učenika prema prilagođenom programu iz pojedinih predmeta, dok 1 učenik ima kombinaciju redovnom programu uz individualizirani pristup i prilagođenog programa iz pojedinih predmeta. Spomenuti učenici će biti uključeni u postupak profesionalnog usmjeravanja pri našem Odsjeku.

1.5. ZAKLJUČAK

Analizirajući profesionalne namjere učenika osmih razreda osnovnih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji, zaključujemo kako je većina učenika odabrala svoj profesionalni smjer, dok četvrtina njih još nije odlučila kamo nakon osnovne škole. Od ukupnog broja učenika koji su odlučili koju školu žele upisati u sljedećoj školskoj godini, a vrlo slično prethodnim generacijama, najveći broj učenika je odabrao jedan od smjerova četverogodišnjih strukovnih škola, pri čemu su i ove godine učenicima najprivlačnija sljedeća zanimanja: tehničar za računalstvo, medicinska sestra/ tehničar opće njege, elektrotehničar, fizioterapeutski tehničar, te komercijalist. Na drugom mjestu po zastupljenosti učeničkog odabira su gimnazije, pri čemu je opća gimnazija i općenito najtraženiji obrazovni program u profesionalnim interesima učenika osmih razreda. Na trećem mjestu interesa su razni smjerovi trogodišnjih strukovnih škola, i to u najvećem broju za zanimanja kuhar, vozač motornog vozila, automehaničar, mehaničar poljoprivredne mehanizacije i frizer. Najmanje učenika se odlučuje za umjetničke škole.

Velika većina učenika pri izboru zanimanja doživljava određene teškoće i/ili nesigurnosti. Pri tome je u najvećoj mjeri prisutan, kao jedini ili kao jedan od više njih, problem nekoliko podjednako privlačnih zanimanja među kojima je teško izabrati jedno. Drugi najznačajniji problem, također kao jedini ili u kombinaciji s drugima, je sumnja učenika hoće li uopće moći upisati željeni program, bilo zbog svojih ocjena ili zdravstvenog stanja, dok je na trećem mjestu po učestalosti nedostatak informacija o zanimanjima, školama i obrazovnim programima. Sukladno tome, većina učenika želi pomoć savjetnika za profesionalno usmjeravanje, i to najčešće u vidu informiranja i savjetovanja.

Što se tiče izraženih sposobnosti i nadarenosti učenika, od oko petine od ukupnog broja učenika za koje razrednici smatraju da imaju posebno izražene sposobnosti za određena područja, najviše je onih talentiranih za sport, jezike, matematiku, te glazbu, kao i onih koji su izrazito uspješni u svim područjima. Kada promotrimo njihove profesionalne namjere, primjećujemo kako većina njih namjerava upisati gimnaziju i to u najvećem broju opću i prirodoslovno-matematičku. Od poteškoća u najvećoj mjeri doživljavaju problem u odabiru između nekoliko privlačnih zanimanja. Također, oni prepoznaju potrebu za pomoći savjetnika za profesionalno usmjeravanje od kojeg najviše žele informaciju i savjet oko izbora zanimanja.

Što se tiče učenika s razvojnim i/ili zdravstvenim teškoćama, u najvećem broju se radi o oštećenju vida i bolestima dišnog sustava, najčešće astme. Što se tiče prilagodbe programa, u ovoj generaciji 93 učenika pohađa nastavu s nekim oblikom prilagodbe, te će biti uključeni u postupak profesionalnog usmjeravanja pri našem Odsjeku.

2. PROFESIONALNE NAMJERE UČENIKA ZAVRŠNIH RAZREDA SREDNJIH ŠKOLA NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE U ŠKOLSKOJ GODINI 2012./2013.

2.1. UVOD

U svibnju 2004. godine Vijeće ministara EU donijelo je Rezoluciju o cjeloživotnom profesionalnom usmjeravanju kojoj se definira djelokrug profesionalnog usmjeravanja, a koja glasi:

„Profesionalno usmjeravanje je skup različitih aktivnosti koje pojedincima omogućuju identificirati vlastite mogućnosti, kompetencije i interese u različito doba života, kako bi donijeli odluke o obrazovanju, osposobljavanju i zapošljavanju i upravljali vlastitom profesionalnom karijerom”.

Pri tome je razvoj sustava cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja prepoznat kao ključna komponenta nacionalnih strategija cjeloživotnog učenja, odnosno kao podrška učešću građana u gospodarstvu i društvu temeljenom na znanju.

Pristup uslugama cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje temelji se na tzv. *sustavu lijevka*, odnosno polazi od toga da najveći broj korisnika bude informiran (putem grupnog i individualnog informiranja, samo-informiranja, računalnog programa Moj izbor, itd.), manji broj korisnika uključuje se u grupno savjetovanje, a najmanji broj korisnika prolazi cjelokupni postupak psihološko-medicinske obrade, koji je najzahtjevniji te koristi najviše financijskih i ljudskih resursa.

Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područnog ureda Križevci već dugi niz godina surađuje sa svim osnovnim i srednjim školama na području Koprivničko-križevačke županije. Profesionalno usmjeravanje učenika završnih razreda srednje škole predstavlja tzv. rane intervencije i ima preventivno značenje kao pomoć pri donošenju adekvatnih odluka o izboru obrazovnih programa i zapošljavanja.

Jednom godišnje Zavod provodi istraživanje o profesionalnim namjera učenika putem Ankete o profesionalnim namjerama učenika osnovnih i srednjih škola.

Tako je i ove školske godine provedena *Anketa o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda srednje škole*. Posebnu zahvalu upućujemo razrednicima i stručnim suradnicima srednjih škola koji su i ove godine uvelike pomogli u provođenju ankete.

Odabir fakulteta ili zanimanja predstavlja jednu od najvažnijih životnih odluka, a jedan od ciljeva ovog ispitivanja jest, osim vrijednih statističkih pokazatelja kretanja profesionalnih namjera učenika, pokušati stvoriti preduvjete za smanjivanje neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada, informiranjem učenika o mogućnostima zapošljavanja u odabranom zvanju.

Profesionalno usmjeravanje učenika, pod okriljem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, uključuje skup stručnih postupaka kojima se učenicima pruža pomoć pri odabiru budućeg zanimanja, odnosno obrazovanja. Provođenje ove ankete predstavlja jedan od tih postupaka.

Ovim je ispitivanjem obuhvaćeno 94,7% populacije maturanata četverogodišnjih srednjih škola, a instrumentarij za prikupljanje podataka bila je Anketa o profesionalnim namjerama učenika na završetku srednje škole.

Rezultati su dio integralnog ispitivanja i odnose se na podatke koji su navedenom anketom prikupljeni na području Područnog ureda Križevci.

2.2. CILJ I PROBLEMI

Cilj ovog istraživanja je utvrditi relevantne pokazatelje profesionalnih namjera učenika četvrtih razreda srednjih škola radi djelotvornijeg profesionalnog informiranja i savjetovanja.

Obzirom na cilj istraživanja, postavljeni su slijedeći problemi:

1. Utvrditi profesionalne namjere učenika završnih razreda četverogodišnjih srednjih škola s područja Koprivničko-križevačke županije.
2. Utvrditi potrebe za profesionalnim usmjeravanjem maturanata.
3. Utvrditi zadovoljstvo učenika izborom srednje škole.

2.3. METODA

2.3.1. Sudionici

Sudionici istraživanja bili su učenici četvrtih razreda srednjih škola na području Koprivničko-križevačke županije, odnosno s područja koje obuhvaća Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Križevci s Ispostavama: Koprivnica (N=433), Križevci (N=227) i Đurđevac (N=144). Tako je ukupno sudjelovalo 804 učenika, od čega 339 ili 42,16% mladića i 465 ili 57,83% djevojaka.

Sudionike su činili maturanti *Gimnazije „Fran Galović“ Koprivnica, Obrtničke škole Koprivnica te Srednje škole Koprivnica*, maturanti *Gimnazije Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci, Srednje Gospodarske škole Križevci i Srednje škole „Ivan Seljanec“ Križevci* te maturanti *Gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac i Strukovne škole Đurđevac*.

2.3.2. Instrument

Anketa o profesionalnim namjerama učenika završnog razreda srednje škole sastoji se od dva dijela: prvi dio popunjavaju učenici, a drugi dio njihovi razrednici.

Učenici se izjašnjavaju o svojim sociodemografskim karakteristikama (spol, dob, mjesto stanovanja, škola, obrazovni program), školskom uspjehu u I., II, i III. razredu srednje škole, o eventualnim zdravstvenim teškoćama. Također, upitani su o korištenju usluga profesionalnog usmjeravanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje pri odabiru srednje škole, zadovoljstvu odabranom školom, o svojim profesionalnim namjerama nakon završetka srednje škole te o potrebi za stručnom pomoći prilikom odlučivanja o nastavku školovanja ili zapošljavanja. Razrednici za svakog učenika upisuju podatke o eventualnim izrazitim sposobnostima i interesima učenika za pojedina nastavna područja te o teškoćama učenika u učenju. Razrednici također popunjavaju odgovore o stručnoj spremi učenikovih roditelja.

2.3.3. Postupak i obrada podataka

Anketiranje je provedeno od listopada do prosinca 2012. godine, a učenike su anketirali razrednici ili pedagozi i psiholozi njihovih škola. Ispitivanje je provedeno grupno, pisanim putem, te nije bilo anonimno; učenici su zamoljeni da se na predviđeno mjesto u Anketi potpišu, jednako kao i njihovi razrednici. Podaci su obrađeni računalnim statističkim paketom SPSS.

2.4. REZULTATI

2.4.1. Broj anketiranih učenika

Tablica 1. Pregled srednjih škola, ukupnog broja učenika završnih razreda i broja anketiranih učenika

Škola	Broj učenika 4. razreda	Broj anketiranih učenika	% anketiranih	Udio u uzorku (%)
Gimnazija «I. Z. Dijankovečkoga» Križevci	83	77	92,77	9,57
Srednja gospodarska škola Križevci	100	81	81	10,07
Srednja škola «Ivan Seljanec» Križevci	64	63	98,4	7,83
Glazbena škola Alberta Štrige Križevci	6	6	100	0,74
Ukupno Ispostava Križevci	253	227	89,72	28,23
Gimnazija «Fran Galović» Koprivnica	178	169	94,94	21,01
Srednja škola Koprivnica	218	213	97,7	26,49
Obrtnička škola Koprivnica	51	51	100	6,34
Ukupno Ispostava Koprivnica	447	433	96,86	53,85
Gimnazija „Dr. Ivana Kranjčeva“ Đurđevac	57	52	91,22	6,46
Strukovna škola Đurđevac	92	92	100	11,44
Ukupno Ispostava Đurđevac	149	144	96,64	17,91
Ukupno PU Križevci	849	804	94,7	100

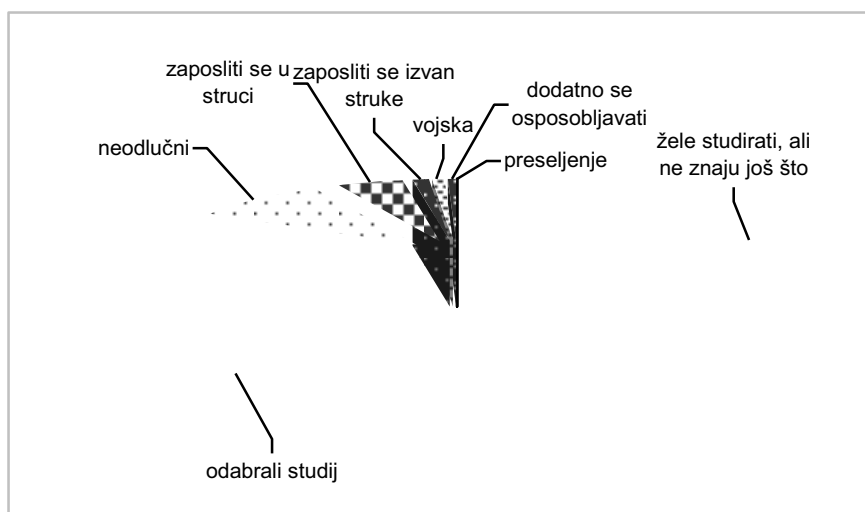
Na području PU Križevci anketiranjem je obuhvaćeno 849 učenika maturanata, a 94,7% maturanata je ispunilo ankete.

Anketiranju su se odazvale sve srednje škole s područja Koprivničko – križevačke županije, a ankete su ispunjavali samo učenici koji završavaju četverogodišnje programe.

2.4.2. Profesionalne namjere maturanata

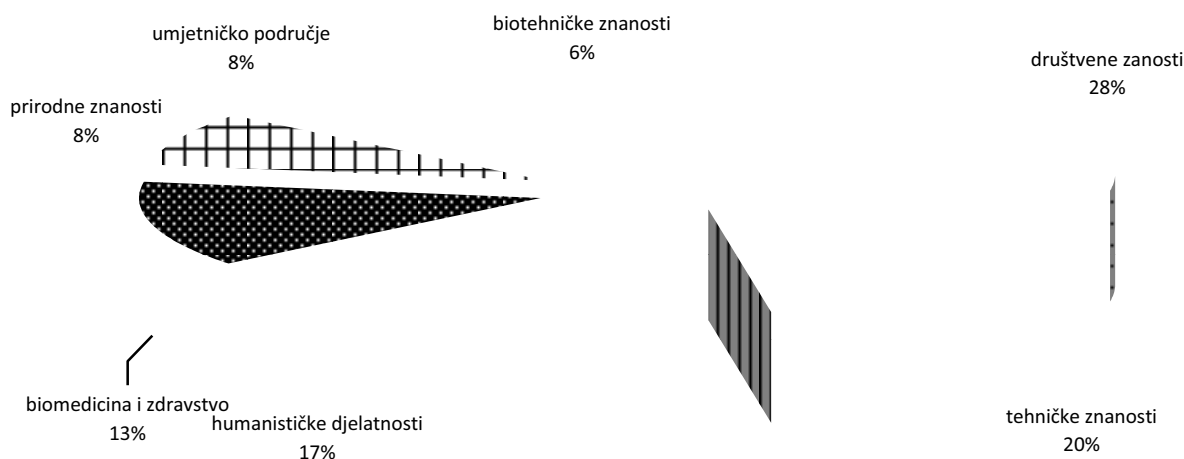
S područja Koprivničko-križevačke županije 669 učenika (83,2%) namjerava studirati; njih 318 (47,5%) opredijelilo se za određeni studij, a 351 maturant (52,4%) želi studirati, ali još nisu sigurni koji bi studijski program odabrali.

Grafički prikaz 1. Struktura profesionalnih namjera maturanata s područja PU Križevci

U ovoj generaciji maturanata, nakon srednje škole se namjeravaju zaposliti 43 maturanata (5,3%), od kojih se 34 maturanta imaju namjeru zaposliti u svojoj struci, a 9 se maturanata namjerava zaposliti izvan struke za koju su se školovali. Namjeru dodatno se osposobljavati u okviru različitih tečajeva imaju 4 maturanta, a 7 je maturanata izjavilo da se nakon srednje škole namjeravaju prijaviti u vojsku. Jedan je maturant naveo da ima namjeru preseliti se u drugu državu, a 80 maturanata (9,9%) u trenutku anketiranja još nije odlučilo hoće li se zaposliti ili će nastaviti svoje školovanje na studiju.

Grafički prikaz 2. Odabir studija po područjima:

Najveći broj maturanata opredijelio se za neki od studija u području društvenih znanosti (28%), a zatim slijedi interes za područje tehničkih znanosti (20%). Interes za područje humanističkih znanosti pokazalo je 17% učenika, a za biomedicinu i zdravstvo 13% učenika. Po 8% učenika odabralo je studij u području prirodnih znanosti, odnosno u umjetničkom području, dok je za područje biotehničkih znanosti zainteresirano svega 6% učenika.

Tablica 2. Prikaz broja maturanata prema najčešće biranim studijima na području Ispostava Koprivnica, Križevci i Đurđevac

Studiji	PU Križevci	Ispostava Koprivnica	Ispostava Križevci	Ispostava Đurđevac
Pravo	22	15	7	0
Medicina	21	13	5	3
Dentalna medicina	13	9	4	0
Engleski jezik i književnost	13	9	2	2
Elektrotehnika	12	7	1	4
Farmacija	12	6	6	0
Informatika	12	8	2	2
Učiteljski studij	11	5	2	4
Psihologija	10	8	1	1
Sestrinstvo	10	8	2	0
Ekonomija	9	6	3	0
Fizioterapija	8	6	2	0
Logopedija	7	6	1	0
Matematika	7	3	3	1
Predškolski odgoj	7	5	2	0
Računarstvo	6	3	1	2
Strojarstvo	6	1	5	0
Hrvatski jezik i književnost	5	3	0	2
Kineziologija	5	2	1	2
Novinarstvo	5	4	0	1
Biologija	4	1	0	3
Geodezija i geoinformatika	4	3	0	1
Naftno rudarstvo	4	0	1	3
Njemački jezik i književnost	4	2	1	1
Računovodstvo	4	3	0	1
Rehabilitacija	4	3	1	0
Socijalni rad	4	1	1	2
Arheologija	3	1	1	1
Građevinarstvo	3	2	1	0
Menadžment	3	0	3	0
Menadžment turizma i sporta	3	2	0	1
Povijest	3	1	2	0
Teologija	3	1	0	2
Teorija glazbe	3	0	3	0
Veterinarska medicina	3	0	3	0
Dizajn	2	1	0	1
Dramaturgija	2	1	0	1
Francuski jezik i književnost	2	1	1	0
Kemija	2	2	0	0
Kemija i inženjerstvo materijala	2	2	0	0
Multimedija, oblikovanje i primjena	2	1	0	1
Nutricionizam	2	1	1	0
Politologija	2	2	0	0
Radiološka tehnologija	2	2	0	0
Sanitarno inženjerstvo	2	2	0	0
Socijalna pedagogija	2	2	0	0
Turizam	2	0	1	1
Upravni studij	2	2	0	0
Medicinska biokemija	2	0	0	2
Arhitektura	2	1	1	0
Likovna kultura	2	0	1	1
Menadžment u turizmu	2	2	0	0
Aeronautika	1	1	0	0

Studiji	PU Križevci	Ispostava Koprivnica	Ispostava Križevci	Ispostava Đurđevac
Agrarno poduzetništvo	1	0	0	1
Agroekonomika	1	0	1	0
Antropologija	1	1	0	0
Bilinogojstvo	1	0	1	0
Biologija i Kemija	1	0	1	0
Elektroenergetika	1	0	0	1
Fizika	1	1	0	0
Geografija	1	1	0	0
Indologija	1	0	0	1
Informatički menadžment	1	1	0	0
Kemijska tehnologija	1	1	0	0
Komparativna književnost	1	1	0	0
Kroatologija	1	0	1	0
Marketing	1	1	0	0
Medicinsko laboratorijska dijagnostika	1	1	0	0
Medijski dizajn	1	1	0	0
Međunarodni odnosi i diplomacija	1	1	0	0
Međunarodno poslovanje	1	1	0	0
Mehatronika	1	0	0	1
Molekularna biologija	1	1	0	0
Muzikologija	1	0	1	0
Poslovna informatika	1	1	0	0
Povijest umjetnosti	1	1	0	0
Primaljstvo	1	1	0	0
Ruski jezik i književnost	1	0	0	1
Saksofon	1	1	0	0
Šumarstvo	1	0	0	1
Tehničko-tehnološki smjer Grafički fakultet	1	0	0	1
Tekstilni i modni dizajn	1	0	0	1
Truba	1	0	1	0
Zaštita na radu	1	1	0	0

Maturanti sa područja **PU Križevci** najviše su zainteresirani za studij prava koji želi upisati 22 učenika, slijedi medicina, koju je odabrao 21 maturant; za dentalnu medicinu i engleski jezik i književnost se odlučilo po 13 maturanata; a po 12 se maturanata odlučilo za elektrotehniku, farmaciju te informatiku. Učiteljski studij odabralo je 11 maturanata, a po 10 se učenika odlučilo za studij psihologije te sestrištva. Studij ekonomije odabralo je 9 učenika, a fizioterapiju je odabralo 8 maturanata. Po 7 maturanata odabrali su logopediju, matematiku te predškolski odgoj. Po 6 maturanata odabralo je studij računarstva te strojarstva, a hrvatski jezik i književnost, kineziologiju i novinarstvo odabralo je po 5 maturanata. Po četiri maturanta odabrali su studij biologije, geodezije i geoinformatike, naftnog rudarstva, njemački jezik i književnost, poslovne ekonomije, računovodstva, rehabilitacije te socijalnog rada, dok se po troje učenika odlučilo za studij arheologije, građevinarstva, menadžmenta, menadžmenta turizma i sporta, povijesti, teologije, teorije glazbe te veterinarske medicine. Za ostale je studije zainteresirano manje od po 3 maturanta.

Najviše učenika s područja **Ispostave Koprivnica**, njih 15, sigurno je da će upisati studij prava, slijedi studij medicine koji želi studirati 13 učenika. Dentalna medicina te engleski jezik i književnost zanima po 9 učenika, a po 8 je učenika odabralo studije informatike, psihologije te sestrištva. Elektrotehniku je izabralo 7 učenika, dok je po 6 učenika zainteresirano za ekonomiju, farmaciju, fizioterapiju te logopediju. Po 5 je učenika odabralo učiteljski studij te studij predškolskog odgoja, a 4 su učenika odabrala novinarstvo. Po troje učenika odabrali su studije matematike, hrvatskog jezika i književnosti, geodezije i geoinformatike, poslovne ekonomije, računovodstva te rehabilitacije, a po dvoje je učenika

odabralo studije kineziologije, njemačkog jezika i književnosti, građevinarstva, menadžmenta turizma i sporta, kemije, kemije i inženjerstva materijala, politologije, radiološke tehnologije, sanitarnog inženjerstva, socijalne pedagogije, upravnog studija te menadžmenta u turizmu. Za ostale je studije zainteresiran po jedan učenik. Učenici koprivničkih srednjih škola odabrali su čak 64 različita studija.

Maturanti s područja **Ispostave Križevci** najviše su zainteresirani za studiranje prava, točnije njih 7 želi upisati upravo taj studij. Slijedi studij farmacije sa 6 zainteresiranih učenika. Medicinu i strojarstvo bi upisalo po 5 učenika, a dentalnu medicinu 4 učenika. Za studije ekonomije, matematike, menadžmenta, teorije glazbe te veterinarske medicine zanima se po troje učenika, a po dva su zainteresirana za engleski jezik i književnost, informatiku, učiteljski studij, sestrinstvo, fizioterapiju, predškolski odgoj te povijest. Za ostale je studije zainteresiran po jedan učenik. Križevački su maturanti odabrali 40 različitih studija.

Maturanti s područja **Ispostave Đurđevac** podjednako favoriziraju studij elektrotehnike i učiteljski studij koje bi upisalo po 4 učenika, dok je za medicinu, biologiju te naftno rudarstvo zainteresirano po troje učenika. Po dvoje učenika upisalo bi engleski jezik i književnost, informatiku, računarstvo, hrvatski jezik i književnost, kineziologiju, socijalni rad, teologiju i medicinsku biokemiju, dok je za ostale studije zainteresiran po jedan učenik. Đurđevački su maturanti odabrali 34 različita studija, a zanimljivo je da ni jedan učenik nema namjeru studirati pravo, koje je ove godine prvi izbor maturanata, kao ni ekonomiju.

2.4.2.1. Profesionalne namjere maturanata s područja Ispostave Koprivnica

Na području Ispostave Koprivnica najveći broj maturanata namjerava studirati; 186 učenika ili 42,95% odabralo je željeni studij, a 187 učenika ili 43,18% još ne znaju koji bi studijski program odabrali. Zaposeliti se nakon srednje škole imaju namjeru 24 učenika ili 5,54%, dok 34 učenika ili 7,85% još nisu odlučili što bi nakon srednje škole. Po jedan je učenik izjavio da ima namjeru dodatno se osposobljavati, odnosno prijaviti se u vojsku.

2.4.2.2. Profesionalne namjere maturanata s područja Ispostave Križevci

Na području Ispostave Križevci najveći broj maturanata također namjerava studirati; 80 učenika odabralo je željeni studij, a 100 učenika još ne zna koji bi studijski program odabrali. Dva se učenika imaju namjeru dodatno osposobljavati, a 4 učenika imaju namjeru prijaviti se u vojsku nakon završene srednje škole. Zaposeliti se nakon srednje škole ima namjeru 12 učenika ili 5,28%, dok 17 učenika ili 7,48% još nisu odlučili što bi nakon srednje škole.

2.4.2.3. Profesionalne namjere maturanata s područja Ispostave Đurđevac

Na području Ispostave Đurđevac najveći broj maturanata također namjerava studirati; 52 učenika odabrala su željeni studij, a 64 učenika još ne zna koji bi studijski program odabrali. Zaposeliti se nakon srednje škole ima namjeru 7 učenika ili 4,89%; jedan se učenik ima namjeru dodatno osposobljavati, a dva se učenika namjeravaju prijaviti u vojsku nakon završetka srednje škole. 17 učenika ili 11,88% još nije odlučilo što bi nakon srednje škole.

2.4.3. Oblici pomoći koje traže maturanti

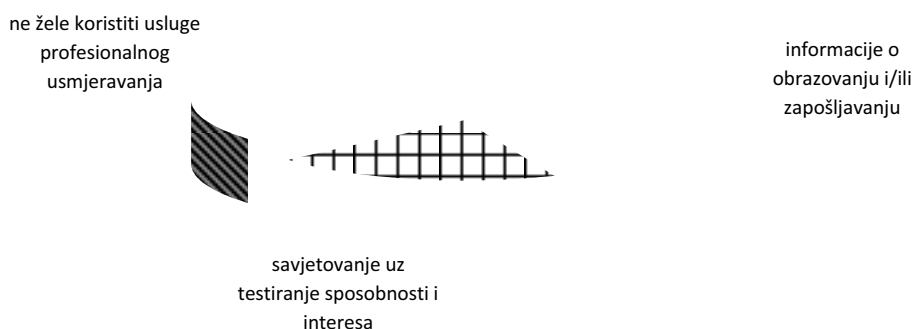
Oko 29% učenika izjavilo je da nemaju teškoće pri donošenju odluke o nastavku obrazovanja. Najveći postotak učenika ima teškoće pri odabiru studija između podjednako privlačnih studija, njih 39%. 20% učenika nema dovoljno informacija o zanimanjima i studijima, a 13% učenika nesigurno je u vlastite sposobnosti potrebne za određeno zanimanje.

Tablica 3. Teškoće maturanata pri donošenju odluke o nastavku obrazovanja

teškoće	N	%
Nedostatak informacija o zanimanjima i studijima	156	19,52
Teškoće odabira između podjednako privlačnih studija	309	38,67
Nesigurnost u vlastite sposobnosti potrebne za određeno zanimanje	105	13,14
Bez teškoća pri donošenju odluke o nastavku obrazovanja	229	28,66

Maturanti koji bi htjeli koristiti usluge savjetnika za profesionalno usmjeravanje najviše traže informacije o pojedinim zanimanjima, visokoškolskim ustanovama i studijskim programima (343 učenika ili 42,66%). Savjetovanje uz testiranje sposobnosti i interesa zatražilo je 158 maturanata (19,65%). Trećina maturanata izjavila je da ne želi koristiti usluge profesionalnog usmjeravanja.

Grafički prikaz 3. Vrste usluga koje traže maturanti

Informacije koje bi maturantima pomogle pri donošenju odluke kamo nakon srednje škole najčešće su informacije o studijima, fakultetima te uvjetima upisa koje je označilo 50% učenika. Slijede informacije o zapošljivosti pojedinih zanimanja koje je označilo 30% učenika, te informacije o stipendijama (8% učenika) i studiranju u inozemstvu (6% učenika).

2.4.4. Zadovoljstvo učenika odabirom srednjoškolskog obrazovnog programa

Većina učenika zadovoljna je svojim odabirom srednjoškolskog obrazovnog programa, čak 74,4% učenika se tako izjasnilo. Donekle je zadovoljno 20% učenika, dok preostalih 5,6% učenika nije zadovoljno svojim odabirom programa za koji se školuju.

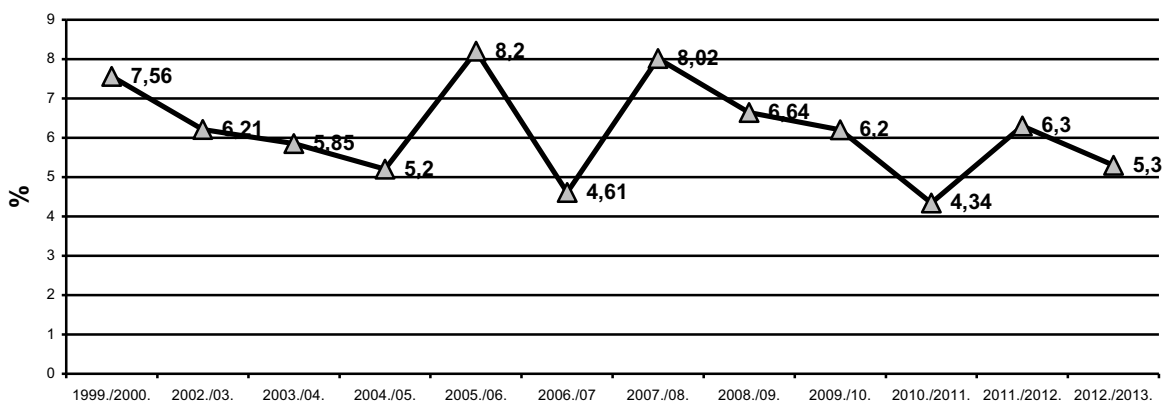
2.5. RASPRAVA

Anketa o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda srednje škole i ove je godine provedena s ciljem saznavanja profesionalnih namjera maturanata. U ispitivanju su sudjelovali učenici svih četverogodišnjih srednjih škola, a najveći dio njih dolazi s područja Ispostave Koprivnica, zatim s područja Ispostave Križevci i najmanji s područja Ispostave Đurđevac. Uzorak tako čini 804 učenika iz 9 srednjih škola, odnosno 94,7% ukupne populacije učenika maturanata četverogodišnjih programa.

Prvi problem ovog ispitivanja odnosio se na utvrđivanje profesionalnih namjera učenika završnih razreda četverogodišnjih srednjih škola s područja Koprivničko-križevačke županije. Veliki postotak učenika namjerava nastaviti svoje školovanje, no malo više od polovice njih još uvijek ne zna koji studijski program odabrati. Zabilježen je i pad u odnosu na prošlu od

1% kod učenika koji se u ovoj generaciji namjeravaju zaposliti te povećanje od 1,3% onih koji su neodlučni u pogledu svojih profesionalnih planova.

Grafički prikaz 4. Prikaz broja učenika koji se žele zaposliti unatrag 12 godina

Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje već više od deset godina prati statističke pokazatelje vezane uz postotak učenika koji se svake godine namjeravaju zaposliti. Temeljem Grafičkog prikaza 4 može se primijetiti kako je broj takvih učenika uvijek manji od 10%, točnije najveći postotak učenika koji se nakon srednje škole žele zaposliti bilježi se u generaciji učenika iz školske godine 2005./06. Može se reći kako unazad nekoliko godina broj maturanata koji se po završetku škole žele zaposliti konstantno opada, a ove godine iznosi 5,3%.

Promatraju li se konkretni studijski smjerovi koji zanimaju učenike završnih razreda srednjih škola može se primijetiti kako su pravo, medicina, dentalna medicina, engleski jezik, elektrotehnika i farmacija ove godine među 5 najzanimljivijih kopriivničko-križevačkim maturantima. Usporede li se ovi rezultati s prošlogodišnjima, primjećuju se zanimljive razlike. Nakon niza godina, ekonomija više nije na prvom mjestu izbora maturanata. Štoviše, studij ekonomije zanima svega devetero učenika te se tako ove godine našla na jedanaestom mjestu najviše biranih studija. Razlozi mogu biti brojni, npr. ovoj generaciji učenika ekonomija jednostavno nije zanimljiva, ili su pak učenici uzimali u obzir i stanje na tržištu rada gdje je evidentno da je veliki broj ekonomista nezaposlen. Studiji medicine, te posebno dentalne medicine, sve su popularniji među učenicima. Svake se godine primjećuje veći interes za ove studije. Studij prava kontinuirano održava svoj dobar rejting već godinama, te je za nj svake godine zainteresirano između 5 i 8% učenika. Studiji za koje je iz godine u godinu zainteresirano sve više učenika su također i elektrotehnika, engleski jezik, farmacija, fizioterapija, informatika, logopedija te sestrinstvo. Studiji kojima polako pada popularnost su agronomija, kineziologija, prehrambena tehnologija, kriminalistika te promet.

Drugi problem istraživanja odnosio se na utvrđivanje oblika pomoći koji učenici traže od Odsjeka za profesionalno usmjeravanje, kako bi realizirali svoje profesionalne namjere.

Najveći postotak učenika ima teškoće pri odabiru studija između podjednako privlačnih studija, njih 39%. Nadalje, petina učenika nema dovoljno informacija o zanimanjima i studijima, a manji je postotak učenika još nesiguran u vlastite sposobnosti potrebne za određeno zanimanje. Maturanti koji bi htjeli koristiti usluge savjetnika za profesionalno usmjeravanje najviše traže informacije o pojedinim zanimanjima, visokoškolskim ustanovama i studijskim programima, a petina maturanata zatražila je savjetovanje uz testiranje sposobnosti i interesa. Informacije koje bi maturantima pomogle pri donošenju odluke kamo nakon srednje škole najčešće su informacije o studijima, fakultetima te uvjetima upisa, zatim slijede informacije o zapošljivosti pojedinih te informacije o stipendijama i studiranju u inozemstvu koje su potrebne manjem broju maturanata.

Treći problem istraživanja bio je utvrditi zadovoljstvo učenika izborom srednjoškolskog programa. Dobiveno je da su tri četvrtine učenika s područja Koprivničko-križevačke županije zadovoljni ili čak vrlo zadovoljni odabirom svojeg zvanja. Od ostalih, kao one koji se najčešće izjašnjavaju nezadovoljnima odabirom svog zanimanja možemo spomenuti zanimanja elektrotehničar, hotelijersko-turistički tehničar, ekonomist te maturant prirodoslovno-matematičke gimnazije.

Izrada ovog materijala zapravo predstavlja samo jednu od aktivnosti Odsjeka za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje, a time i PU Križevci kojima nastojimo intenzivirati suradnju korisnika naših usluga (obrazovni sustav, nezaposlene osobe i poslodavci), a sve u cilju ostvarivanja realnih mogućnosti za kvalitetnije zapošljavanje. Kvalitetno zapošljavanje je, gledajući sa aspekta naše ustanove, doista kvalitetno onda kada naši djelatnici svoje posredovanje temeljeno na zahtjevu poslodavca zaključie slanjem potencijalnih radnika koji udovoljavaju zahtjevima poslodavca, i konačno njihovim zapošljavanjem. Cilj je, osim zapošljavanja, zadovoljan poslodavac i isto tako zadovoljan radnik. Da bi to bilo moguće, jasno je da svi tržišni segmenti u našoj Županiji moraju povezano djelovati i svoje aktivnosti temeljiti na postojećem stanju na tržištu rada odnosno ponudi i potražnji radne snage, te županijskim gospodarskim razvojnim smjernicama.

Kod informiranja i savjetovanja učenika pri donošenju odluke o odabiru fakulteta prvenstveno treba uvažavati sposobnosti i profesionalne interese učenika, no činjenica je da svaki učenik ima pravo biti realno informiran o mogućnostima zapošljavanja nakon završenog studija. Opredjeljivanje za određeni fakultet ili visoku školu ne smije biti potaknuto učeničkim razmišljanjem: «ono što je lakše upisati» i «što je lakše studirati i završiti», već je na prvom mjestu želja učenika – usklađena s njihovim sposobnostima te s potrebama na tržištu rada.

2.6. ZAKLJUČCI

1. U generaciji maturanata četverogodišnjih škola s područja Koprivničko-križevačke županije ove školske godine njih 83,2% namjerava nastaviti svoje školovanje na nekom od fakulteta, od čega se pak 47,5% odlučilo za konkretan fakultet, dok se 52,4% još nije odlučilo za konkretan studij. Namjeru dodatno se osposobljavati u okviru različitih tečajeva imaju 4 maturanta, a 7 je maturanata izjavilo da se nakon srednje škole namjeravaju prijaviti u vojsku. Jedan je maturant naveo da ima namjeru preseliti se u drugu državu. Zaposliti se namjerava njih 5,3%, dok je u trenutku anketiranja bilo 9,9% onih učenika koji se još nisu odlučili o svojim profesionalnim namjerama. Učenici najviše biraju studije u području društvenih te tehničkih znanosti. Najčešće birani studiji su pravo i medicina, a zatim slijede studiji dentalne medicine, engleskog jezika, elektrotehnike, farmacije te informatike.
2. Kako bi realizirali svoje profesionalne namjere, od Odsjeka za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje učenici najčešće traže informacije o pojedinim zanimanjima, visokoškolskim ustanovama i studijskim programima, a trećini učenika potrebne su i informacije o zapošljivosti pojedinih zanimanja.
3. Gotovo 75% učenika smatra da su zadovoljni i vrlo zadovoljni izborom svoje srednje škole, odnosno programa obrazovanja. Najveći dio učenika koji su nezadovoljni izborom srednjoškolskog programa su elektrotehničari, hotelijersko-turistički tehničari, ekonomisti te maturanti prirodoslovno-matematičke gimnazije.